

[Wilhelm]

sag – fremgår for det første, hvad der allerede kom ind i debatten ved første behandling, at ministeren ikke har tænkt sig, at der skal være tale om et reelt valg mellem en traditionel frihedsstraf og en alternativ samfundstjeneste, idet de pågældende overhovedet ikke skal have at vide, hvilken udmåling man havde tænkt sig efter de to systemer, men skal tage stilling til ud af den blå luft, om de er villige til at acceptere samfundstjeneste af uoplyst omfang som alternativ til frihedsberøvelse af uoplyst omfang. Det er ikke en reel valgssituation at sætte folk i, og derfor er betingelsen om, at man har valgfrihed, ikke til stede med den måde, ministeren nu har fortolket sit eget beslutningsforslag på.

For det andet viser ministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1, at der ikke bliver tale om objektive kriterier som grundlag for tilbudet om samfundstjeneste som alternativ, således at man kan være sikker på, at denne mulighed ikke bruges til at lave socialdiskriminerende udvælgelse af de forskellige lovovertrædere. Det fremgår tværtimod af ministerens svar – jeg citerer:

»... at retten ved henvendelse til kriminalforsorgen får udarbejdet en personundersøgelse til brug for rettens valg af sanktion«.

Denne personundersøgelse kan jeg ikke se som andet end netop indførelse af socialt diskriminerende kriterier; i hvert fald er det klart et bevis på, at man ikke vil bruge objektive kriterier ved valget af samfundstjeneste som et alternativ til frihedsstraffen, men gennem en personundersøgelse foretaget af kriminalforsorgen får man sat nogle helt andre og uvedkommende kriterier ind, som vi har al grund til at tro bliver socialt diskriminerende.

For det tredje er betingelsen, som flere partier stillede ved første behandling, at samfundstjenesten kun skal træde i stedet for en ubetinget frihedsstraf og ikke skal gøre tingene værre for folk, der ellers havde fået en betinget frihedsstraf. Den er jo ikke opfyldt, når man ikke vil fortælle folk, hvad alternativet reelt er, men kun vil spørge dem på et tidspunkt, hvor man overhovedet ikke er nået til strafudmåling i retten: er I i givet fald indstillet på at tage samfundstjeneste i stedet for? Det er en praktisk udformning af ministerens prøveordning her, som betyder, at der ikke kan skabes nogen garanti for, at samfundstjenesten ikke kommer til at træde ind i

sager, hvor der ellers ville være blevet dømt betinget frihedsstraf. Det fremgår jo også af ministerens svar, at han må nøjes med at sige, at efter hans opfattelse bør retten kun idømme denne sanktion, hvis sagen ellers havde måttet afgøres ved ubetinget frihedsstraf. Men når man ikke stiller den pågældende lovovertræder over for: enten er det en ubetinget frihedsstraf af det og det omfang, eller også er der muligheden for en samfundstjeneste af det og det omfang, findes den garanti ikke for, at man ikke benytter denne nye forsøgsvisse sanktionsform som alternativ også dér, hvor der havde været tale om betingede frihedsstraffe.

Vi er meget kede af, at dette lille spæde forsøg på alternativer til frihedsstraf i den grad er blevet udvandet og ødelagt af ministerens fortolkning af hans eget forslag – og på alle tre områder som sagt: på det område, hvor man måtte betinge sig, at der blev en reel valgfrihed i hvert fald under forsøgsordningen, på det område, hvor man måtte betinge sig, at samfundstjeneste blev tilbudt efter objektive kriterier og ikke efter så manipulerbare kriterier, at det kan bruges til social diskrimination, og på det område, at samfundstjenesten kun måtte træde i stedet for ubetingede og ikke i stedet for betingede frihedsstraffe. På disse tre områder har ministeren svaret forkert efter vores mening i sin præcisering af, hvordan han vil administrere denne ordning. Det betyder, at ordningen nu er så ødelagt, at vi ikke kan stemme for den, og vi må her ved den afsluttende afstemning undlade at stemme og på det dybeste beklage, at der altså ikke bliver tale om en forsøgsordning selv i den spæde form, dette forslag havde ved første behandling, en forsøgsordning, som opfylder de tre vigtige og rimelige krav, som mange ordførere ved første behandling var enige med os om at stille.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg synes, det var interessant at høre hr. Knud Linds indlæg om andre alternativer til fængselsstraf. Jeg er inviteret til et samråd i retsudvalget i løbet af kort tid, hvor jeg skal orientere om, hvilke andre muligheder der foreligger, men samtidig desværre også beskrive, hvilke praktiske og økonomiske problemer der er i forbindelse med at indføre andre muligheder. Jeg er dog bestemt åben